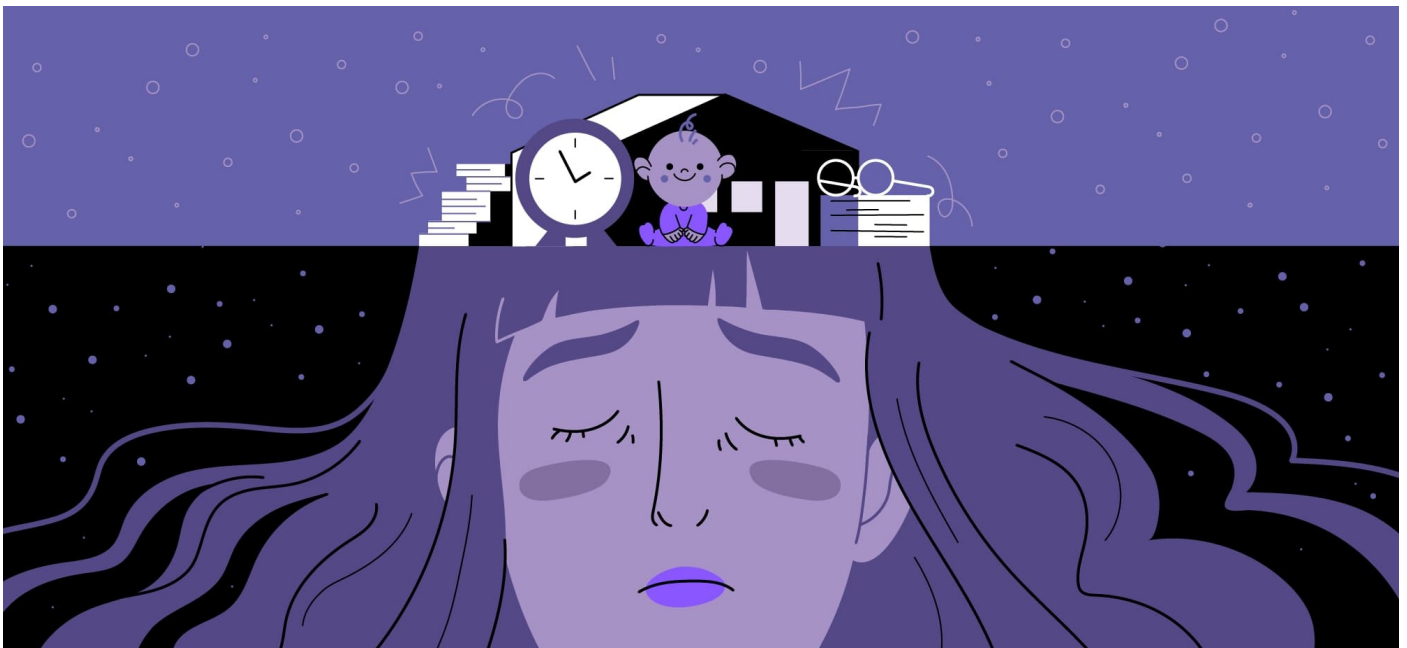

VIAȚA SE ÎMPARTE ÎNTRE MAMĂ ȘI ANGAJATĂ, DAR EU UNDE SUNT?

de Oana Sandu

© PAULA CRUZ

Iceland _____
 Liechtenstein **Active**
 Norway **citizens fund**

PROIECT
DERULAT DE:

ÎN PARTENERIAT CU AGENȚIA
NAȚIONALĂ PENTRU EGALITATE
DE ȘANSE ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

În timpul stării de urgență din primăvară, munca de acasă a Mihaelei Ciutacu, 38 de ani, software tester la o companie de IT din Timișoara, și mamă a doi copii de 3 și, respectiv, 9 ani, însemna multe întreruperi. Pregătit micul dejun, gustări, asistat la școala online a fiicei, prânz, culcat copilul cel mic. „În cele din urmă, nu ridică nimeni din sprânceană când apar copiii pe ecrane la ședințe și îmi permit să fac un task – „peste două ore, după ce adoarme de prânz copilul”, credea în mai, „dar cumva plătesc înapoi aceste privilegii, lucrez mai mult decât de la birou și programul meu se întinde până seara”. Soțul Mihaelei a lucrat zilnic în continuare la birou, după ce început pandemia.

Mihaela este una dintre femeile care au preluat astfel majoritatea muncii de acasă, în pandemie, cât timp grădinițele și școlile s-au închis. Chiar și în cuplurile unde teoretic munca domestică se împarte, ca și în cazul Mihaelei unde, spune ea, soțul este perfect de acord cu egalitatea acasă și participarea la treburile casei, femeile ajung să preia mai mult din munca invizibilă și neplătită, pe lângă cea de la joburi. Mihaela spunea în martie că se simte vinovată constant: „ba că cel mic nu face activități, ba că nu am progrese remarcabile la job, ba că nu fac destul de curat. În cele din urmă mă simt vinovată pentru că mă simt vinovată”.

Potrivit statisticilor, mai mulți bărbați decât femei mor din cauza COVID-19, dar impactul socio-economic al acestei pandemii afectează mult mai mult femeile decât bărbații, arată o analiză recentă a Parlamentului European, „Impactul de gen al perioadei de criză și post-criză COVID-19”, care măsoară nu doar efectele de până acum, ci și la ce trebuie să ne așteptăm de la viitoarea recesiune economică din Uniunea Europeană. La fel ca în trecut, și în pandemie, femeile sunt cele care fac munca de acasă, cea informală și neplătită, și adesea invizibilă în societăți încă insensibile la egalitatea de gen în familie. Și asta se întâmplă în familiile unde există doi părinți. Cum carantina și izolarea acasă au devenit vitale ca să fim în siguranță fizică, iar școlile, grădinițele nu mai există, normele sociale și deciziile financiare au făcut ca femeile să petreacă și mai mult timp având grijă de sarcini domestice: gătit, curățenie în casă, grija și educația copiilor.

Evident că în familiile mono-parentale, situația asta este și mai acută, fiindcă, la nivel internațional, majoritatea familiilor mono-parentale înseamnă de fapt mame singure. Aceste schimbări, spun experții în analiza Parlamentului European, vor avea impact important în bugetele de familie. Siguranța joburilor femeilor va deveni o problemă în epoca post-pandemică dacă femeile, care sunt „folosite” mai mult să stea acasă cu copiii și să-și reducă astfel norma de lucru, au demonstrat angajatorilor lor că munca lor „nu este esențială”. Cum șomajul și recesiunea economică sunt așteptate în Uniunea Europeană, asta ar putea să le pună pe femei într-un risc mare de redundanță și șomaj față de partenerii lor bărbați care și-au continuat munca în timpul perioadelor de carantină. O concluzie-recomandare a raportului este că angajatorii ar trebui să devină conștienți de distribuția rolurilor domestice într-o gospodărie și cum afectează asta munca angajaților. Și asta pentru că, mai ales într-o perioadă ca asta, protecția socială a celor care au copii în grijă ar trebui să fie obligatorie. Datele recente arată că în România, două treimi dintre angajații care au intrat în șomaj în ultimul an sunt femei. Ponderele femeilor șomere a crescut cu 48% din cauza pandemiei, în timp ce procentajul bărbaților șomeri cu doar 16%, potrivit Institutului Național de Statistică. Pe de altă parte, rolul informal al grijii în familie, mai ales pe timp de criză, cum este pandemia COVID-19, produce efecte puternice asupra sănătății mentale a femeilor, ele raportând în perioada asta anxietate crescută pentru starea lor și a familiilor lor, dar și pentru finanțele personale.

Peste tot în lume, femeile sunt predispuse de trei ori mai mult decât bărbații la a dezvolta probleme de sănătate mintală, din cauza pandemiei, potrivit unui studiu realizat în 38 de țări.

**PONDEREA
FEMEILOR
ȘOMERE A
CRESCUT CU 48%
DIN CAUZA
PANDEMIEI, ÎN
TIMP CE
PROCENTAJUL
BĂRBAȚILOR
ȘOMERI CU DOAR
16%, POTRIVIT
INSTITUTULUI
NAȚIONAL DE
STATISTICĂ**

Patru luni mai târziu, în septembrie, Mihaela era epuizată, aproape de burn-out. A încercat o grămadă de variante ca să împace munca de acasă cu grija pentru copii. Au amers la țară cu copiii câteva săptămâni, însă când se plictiseau de jucat cu bunicul lor și de căutat ouă, veneau tot la ea și o întrerupeau din ședințe sau din gândit.

„Cred că asta a fost cea mai mare problemă cu lucrutul de acasă - îmi e foarte greu să pun la cap două - trei idei pentru că vin copiii și mă întrerup”.

Pe lângă greutatea lucrului de acasă, a școlii online și a anxietății provocate de pandemie, perioada asta a venit și cu o provocare la job.

Cum compania a trecut printr-un upgrade tehnic Mihaela învață de câteva luni și programare, ceea ce înseamnă că trebuie să investesc timp în afara programului de muncă și efort ca să atingă obiectivul ăsta la muncă. Ce a urmat a fost că „în tot contextul de permanentă gălăgie, încărcare destul de mare la muncă și oboseală psihică, învățam foarte greu”, spune Mihaela.

© PAULA CRUZ

„La un moment dat am avut o revelație : viața mea se împarte între mama și angajat, oricum le fac ambele prost, dar eu unde sunt? Dar, eu, unde sunt? Mai exist?” Avea nevoie de timp liber pe care nu-l avea deloc în condițiile în care programul de muncă de opt ore se transforma zilnic într-un de 10-12 ore din cauza întreruperilor „mâncare, îmbrăcat, jucat”. Și-a dat seama că ar ajuta două ore pe zi, cât să dea în fiecare zi procesului de învățare de programare. Ar fi urmat să lucreze șase ore, să câștige astfel cu 25% mai puțin și, a decis împreună cu soțul, să facă acest sacrificiu.

Chiar dacă timpul pe care l-a câștigat îl dă tot muncii, și nu ei însăși, Mihaela spune că e împăcată cu decizia fiindcă s-a gândit că „o mamă sănătoasă la cap e mai importantă”. Spune că pandemia a învățat-o că e greșit să suferim în umbră. „Femeile trebuie să țină unele cu altele și să se înțeleagă. Dacă eu azi vin și spun că nu mai pot cu work from home și școala online, lucrul asta dă puțin curaj unei alte mame care simte la fel. Nu suntem singure, e OK să simțim epuizarea și neputința. E absolut normal uneori să ne simțim înfrânte. În această perioadă, cea mai mare lovitură pentru o femeie este ca o altă femeie să îi invalideze lupta prin niște cuvinte de genul „nu știi ce te plângi, și eu am copii și uite că mă descurc foarte bine”. E ok să spui: „mie nu mi-a fost așa de greu cu școala online, chiar mi-a făcut plăcere să fac fișe cu copiii mei, dar te înțeleg că nu mai poți, sper să reușești”.

Mihaela spune că până acum și-a petrecut cele două ore învățând, simțind multă vinovăție – „că nu fac destul, că de ce nu înțeleg, că de ce nu exersez mai mult și mai bine, cu laptopul după mine în concediu”. A integrat ritualul de somn al fiului de trei ani cu lucrul la cursul de programare. Cel mic nu mai adoarme cu mama în pat, ci cu mama la marginea patului, „în timp ce eu mai ascult cursul sau lucrez la teme pe laptop”. Ca să termine cu bine cursul și apoi evaluarea, își dă seama că e nevoie de efortul întregii familii: „copiii trebuie să tacă și să mă lase în pace, iar ca să se întâmple asta, soțul meu iese cu copiii. Până la urmă, dacă o să reușesc profesional în aceasta nouă provocare, e meritul întregii familii”.